

གཞུང་འབྲེངས་གསར་འབྱེད་བྱས་ནས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་
རིག་པར་གསོན་ཤུགས་རྒྱས་པར་བྱས་པ།

—— རང་རྫོངས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དེར་རབས་ཅན་དང་ཐོན་ལས་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་བྟང་བ།

[illegible]

ཉེ་པའི་ལོ་ལྷན་པོ་དང་། རང་སྐྱོད་སྡེ་ལས་ཏང་ཨུན་དང་།
 སྲིད་གཞུང་གིས་ཡུང་ལུགས་གསོ་རིག་ལས་རྒྱུ་རྒྱུ་
 ལུང་ལུང་ཅི་ཅི་ཅི་ཅི་པོ་གི་མཛུབ་སྟོན་གསལ་ཆེན་གྱི་
 དྲོ་ཀོང་ས་རྒྱལ་ལག་ལུན་དང་དོན་འབྲེལ་ནན་ཏན་བྱས་།
 སྲིད་བྱེད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ལས་རྒྱལ་ལུང་རྒྱུ་རྒྱུ་ས་
 ཆེན་བྱས་ནས་བྱེད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་དང་རབས་ཅན་དང་།
 སྲིད་ལས་ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་བྱེད་བྱེད་འབྲེལ་བྱེད་ཀྱི་
 གསོ་རིག་བྱ་གཞི་གདང་སྲིད་ལས་སྐུས་ཆོད་མཐོ་པོ་དེ་དང་།
 འཕེལ་བྱས་འཕྲོ་བར་སྐུལ་འདེད་བྱེད་བྱེད་ས་། བྱེད་ཀྱི་གསོ་
 བ་རིག་པའི་སྲིད་ལས་སྐུར་བཅོས་དང་འཕེལ་བྱས་ལ་ལུབ་
 འབྲས་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡོད། གངས་གཤིས་ལས་མཛོད་པར་།
 གཞིགས་ན། དེ་ལོ་ལྷན་དང་པོ་ནས་ད་ལྟུ་པའི་བར།
 སྡེ་ལས་ཡོངས་ཀྱི་དྲོ་ཀོང་ས་རྒྱལ་སྲིད་ཀྱི་ལས་17ཁྱེ་བཟོ་ལས་
 སྲིད་ལས་འིན་ཐང་བཟོ་མས་འཕྲོ་བར་སྐྱོར་དང་བྱེད་25ལས་

བཀལ་ཡོད་པ་རེད།
 རེ་གས་ཆ་འདྲ་ཏུ་ཐོན་ནས་ཚུགས་.....
 ཡོངས་འབེལ་རྒྱུ་ཀྱི་རྒྱུ་པ་གསུང་པ་ཆགས་.....
 པ།

གསར་འཕྲོད་པ་ས་ལྷ་མ་གང་ས་སྤྱང་མ་སྤྱང་ཆེས་ཆོང་
 ཁང་དུ་ཡུལ་སྐྱོར་བ་མི་ཉུང་བ་ཞིག་གིས་མུ་ཉིག་བུ་བུ་ནུ་
 དང་ཆེས་ཐིག་ལུག་འཛོམས་འབྱར་སྤྱན་སྟག་ཉིབ་
 མཛོང་། སྤྱིབ་བདག་གིས་“མོ་འདི་དག་ནང་བོད་དུ་ཡོང་
 ས་ཁག་ཡུལ་སྐྱོར་བ་”ཟེས་དང་དུ་ཕྱིན་ནས་བོད་སྤྱན་ཉི་མ་ཁག་
 ཡང་ཟེ་མང་དུ་འགྲོ་བཞིན་འདུག་ཅེས་གསར་འཕྲོད་པར་
 བཤད་ཐུང་།
 ཉི་བའི་མོ་ཤས་རིང་། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་དང་ཡུལ་
 སྐྱོར་མཉམ་འདྲེས་འཕལ་ཆུས་གཏིང་ཟབ་ཐུང་བ་དང་ཡུལ་
 སྐྱོར་ཁོས་ར་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཆེད་ཕྱིན་པ་དང་བསྐྱུན་
 བས་། ས་ཁུལ་འག་གིས་ཐོན་ལས་ཀྱི་མཚན་ས་སྤྱོད་དུ་ཕྱིན་
 བ་དང་ཐོན་ལས་འཁོར་འཁྲུག་འབྱེམ་གྱིས་གསར་གཏིང་འཁོར་
 འཁྲུག་ལ་སྒྲུལ་ཁྲིད་བྱས་ཏེ་“བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པ་”
 + “དཔེ་དབྱིབས་གསར་པ་”འཛོལ་ཁེབ་བྱས་ནས་ཐོན་ལས་

གྱི་བཀོད་པ་རྒྱུ་ཆད་མེད་པར་ལེགས་སུ་བཏང་ཡོད།
 བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་དེ་རིག་གནས་དང་། ལུས་སྐྱོར།
 ཁམས་གསེབ་གསེབ་དང་མཉམ་འཛིན་གཏིང་ཟབ་བྱུང་བ་.....
 དང་བསྟུན་ནས། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པར་སྤྱང་སྤྱང་དང་.....
 རྒྱུ་འཛིན་ལུས་སྐྱོར་བྱས་ནས་རྣམས་རྒྱུ་གྱི་བོད་ཀྱི་གསེབ་.....
 རིག་པ་ལེགས་པ་མེད་པར་རྒྱུ་མེད་པ་རེད།
 མིག་སྒྲུབ་ རྩོམས་ཡོངས་ཀྱི་བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་འདི་.....
 བོན་ལས་ལེ་སྤྱང་བཅས་དང་། བདེ་སྤྱང་། ཆོན་རིག་ཁྱེད་.....
 འདུག རྣམ་པ་གསེ། བོན་ལས། རིག་གནས་བཅས་ཚུགས་.....
 ཡོངས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་རྩམ་པ་གསལ་པ་ཞིག་སྤྱིར་ན་ཆགས་.....
 ཡོད། བོད་སྤྱན་བོན་སྤྱི་དེ་ལེས་ཀྱིས་ལག་བརྩེ་ནས་བརྩོ་.....
 ལས་ཅན་དུ་བསྐྱུར་ཏེ་ཆོད་གཞི་ཅན་དང་། ཆོད་མེན་ཅན།
 གཞི་ཁྱོད་ཅན་བཅས་རིམ་བཞིན་མངོན་འཛུགས་བྱུང་བ་མ་.....
 ཟད། རྒྱད་མེན་ལེགས་ཆ་སྤར་བས་མངོན་གསལ་དོད་དུ་.....
 ཕྱིན་ནས་རིམ་བཞིན་གཞི་ཁྱོད་ཅན་གྱི་བོད་སྤྱན་ལེ་ལས་.....
 དང་བོད་སྤྱན་སྤྱས་ཀྱས་གསལ་ཅན་ལག་གཅིག་ཕྱོད་.....
 ཡོད། 2023ལོ་མེན་ན། བོད་ཀྱི་གསེབ་རིག་པ་འདི་ཕྱོད་.....
 ལས་དང་ལེ་ལས་ཀྱི་ཕྱོད་རྩམ་རིམ་ཐང་བཞིན་ལས་འཕོར་.....
 སྤོར་དུང་ཕྱུར་30ལས་བརྒྱལ་ཡོད་པ་རེད།
 (བར་རིམ་གསུམ་བར་གཟིགས་)

ཆ་ན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བྱ་ཐབས་སྤྱད་དེ་སྤྱད་
བཅོས་ལ་མཐུབ་ཅིང་དང་སྤྱལ་འདེད་གཏོང་
ཟུ་མཐའ་འབྲོངས་ལྟོང་དགོས།

[illegible]

མི་དང་མངའ་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་གྱི་དབྱང་གཏམ་མཁུ་གྱིས།
 “སྐུར་བཅོས་ནི་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་འདུ་ཤལ་དང་།
 ཅིག་ཡིན་པས་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པའི་བྱ་བ་ཐབས་སྤྱོད་
 པར་སྐར་ཆེན་ཕྱེད་དགས།” ཞིང་ཆེན་དང་ཕྱུལ་རིམ་པའི་
 འགྲོ་བྱེད་ལས་ཕྱེད་པ་གཅིག་པས་ཏང་གི་སྐབས་ཉི་ལུ་པའི་
 གྲུང་ལུ་ཆོང་འཛིན་གསུམ་ཆོས་མེད་མ་གསུམ་པའི་
 དགོངས་དོན་ལྟར་སྤྱོད་དང་ལག་བསྟར་བྱེད་པའི་ཆེད་
 རྒྱུ་བཅོས་ཐབས་ཏུ་གྲོན་དང་པའི་ནད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་
 སྤྱོད་ཕྱུལ་ཏུ་ཅི་ཞི་ཅིན་མིང་གིས་ཕྱགས་ཡོངས་ནས་སྐུར་
 བཅོས་སྐར་པས་ཐབས་ཏུ་གྲོན་དང་པའི་ཐད་ཕྱགས་མང་པོའི་
 འབྲེལ་བ་ཐག་གཅོད་ལག་ཡོ་ཕྱེད་པར་སྤྱང་བྱ་ལགས་ལ།
 བཏོན་ཡོད་ལ། “སྐུར་བཅོས་དང་ཁྲིམས་སྤྱོད་ལན་ཚུན་
 གཅིག་གྱུར་མཐའ་འཁྲུངས་”དང་“གྲོན་པ་དང་
 འཇུགས་པའི་ཆེད་སྤྱོད་གཅིག་གྱུར་མཐའ་འཁྲུངས་”
 “སྐུར་བཅོས་དང་སྤྱོད་ལན་ཚུན་གཅིག་གྱུར་མཐའ་
 འཁྲུངས་”ལགོ་དཔྱད་གནང་དོན་འཁྲུག་གི་འབྲེལ་བ་ཐག་

[illegible]

འདི་ནི་དམ་ཡུལ་སྐོར་བའི་འགྲེལ་སླེབ་ཀྱི་དཔེ་མཛན་གསལ་སྤྱད་པའི་སྐོར་བའི་དབྱང་ཟམ་ཡིན་པ།

[illegible][illegible]

དག་པའི་ཚེ་ལ་རྒྱུན་རྒྱུ་བཟོའི་ལག་ཤེས་ལ་གསོན་ལུགས་གསར་པ་རྒྱས་པ།
མརྟོན་མིན་རིག་གནས་ལུང་བཅའ་གི་ལག་ཤེས་ནས་སྤྲུམ་ཁ།
དག་པའི་ཅ་དརྟོས་བར་གྱི་འཕྲུལ་རྣམ།

བོད་མྱེད་ས་ཉིན་རེའི་ཆོག་ས་པར་དང་སི་ཁྲོན་ཉིན་རེའི་ཆོག་ས་པར་གྱི་ཁྲོན་བོད་ལམ་ཐིག་གི་མཉམ་འབྲེལ་འཕྲིན་སྒྲེལ་ཆོག་ས་ཆུང་གིས།

ལྷལ་ལམ་318བརྒྱུད་དེ་ལྷ་ས་ནས་ཤར་ཅུགས་སུ་ལྷུའི་70ལྷ་གྲམ་བསྐྱོད་ཅོད་
 “གནམ་མཐའི་མལ་ཐོ་”ཞེས་གྲགས་པའི་མལ་ཐོ་གྲུང་ཀར་རྫོང་དུ་ཞེབས་གྱུ་ཡིད། འདི་
 གར་དང་དུང་བོད་ཀྱི་མི་ཀུན་གྱིས་ཤེས་པའི་མཆོད་རྟགས་ཤིག་ཡིད་པ་ནི་དག་པའི་རྩ་བོའི་
 ལག་ཤས་རེད། དེ་ནི་རང་རྒྱུང་ལྷོངས་རིམ་པའི་མདོན་མིན་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་ལག་
 ིང་བོའི་གསུམ་ཤིག་རེད།
 རྩ་བོ་ལྷ་དུ་རྐྱོད་སྐབས་རྩ་མཐའ་འགའ་ཤས་ཤིག་དཀྱིལ་གྲུང་དུ་བཟུང་དེ་རྩ་ཆས་
 ལ་བ་རྩོ་ལྷ་འདོན་པའམ་ཡང་ན་ཕེ་མོ་བསྐོས་པའིན་འདུག།
 རྩ་ཆས་ཀྱིས་ས་མཐོའི་མི་རྣམས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཁྲིད་ཐོག་མཐའ་བར་གསུམ་དུ་གནས་
 བའ་གལ་ཆེན་བབྱུང་ཡོད་ཅིང་། རྩ་ཆས་གལ་ལྷོས་དང་། འབྲུ་རྟིགས་ཉར་ཆོགས། ཆང་
 ལྷལ་བཤང་འཐུང་བ། ཟས་རྫོང་། བལྱམ་ར་མོགས་གང་ཞིག་ཡིན་རྒྱུ་རྩ་ཆ་ཆས་དང་ཁ་

འབྲལ་མཁའ་མེད།
 དག་པའི་རྩ་བའོའི་ལག་ཤེས་པ་མཁོ་བའི་མ་བཅོས་ཀྱི་ཆ་ནི་མལ་གྱི་གྲང་དག་རྩེད་
 བཟ། ཤེས་སྒྲུང་ཤར་དང་གྲུང་དག་རྩེད་དཔ་ནས་འཁྱིལ་གྱི་ཡོད། བཟོ་སྒྲུང་པ་རྣམས་འཁོར་
 མེད་པ་དང་། འཇམ་གཤོང་པ། བཟོ་སྒྲུང་ལག་པ་། དྲོད་སྒྲུང་ཡུན་འོར་བྱུང་པ་སྟགས་ཀྱི་
 ཁྱད་ཆོས་མང་དག་ལྟན་པ་། དག་པའི་རྩེ་ཆ་མས་སྒྲུང་ནས་བསྐྱེད་པོད་ཀྱི་མི་རྣམས་ཀྱིས་རྩ་
 ཆས་ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་ཤར་བཟོ་ལེ་ཡོད།
 སྤེལ་ཀྱུན་གྱི་དག་པའི་རྩེ་ཆས་བཟོ་སྒྲུང་པ་དང་བཟོའི་སྒྲུང་ཆས་ཤེས་པ་བསྐྱེད་ཟེ་
 ཀྱུན་གཏན་འཁོར་བའི་ནང་མཐོ་ཆེ་བའི་རྩེ་ཆ་སྟག་དང་། རྩེ་སྟག་ཤ། རྩེ་སྟག་། སྟག་ཤེར་།
 སྟག་ས་བཟོ་ལེ་ཡོད་ལ། ད་དུང་མར་སྟག་དང་བསངས་མོར་སྟགས་དམིགས་པ་བལ་ལུང་
 ཆོས་ལྟན་པའི་བཟོ་ཆས་ཐོན་རྩེ་ཆས་ཀྱང་བཟོ་ལེ་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་རང་རང་སོ་སོར་ཁྱད་
 ཆོས་ལྟན་ལ་བཟོ་སྒྲུང་འདྲ་མིན་སྒྲ་ཆོགས་མཆིས། དུས་ཀྱི་འགྲུར་ལྟག་དང་བསྐྱེད་ནས་
 རྩ་བའོའི་ལག་ཤེས་ཐོན་རྩེ་ཆ་ཀྱི་སྒྲ་པ་18ནས་45བར་མང་དུ་སྒྱུར་ཡོད།
 རྩ་བའོ་སྐབས་བསྐྱེད་པའི་རྣམས་འཁོར་ཆེ་ཞིང་། མི་མོ་དང་བཟོ་སྒྲུང་སྟག་ཆོང་མ་
 ལག་པས་འདྲོད་དགོས་ཀྱི་ཡོད།
 (བར་རྩེ་པའི་འབྲལ་མཁའ་མེད་ཀྱི་ལྟ་སྟེང་།)

དུས་ཚོགས་དང་པོ་ནས་གསུམ་པའི་བར།
 ལྷོངས་ཡོངས་ཀྱི་མྱི་ཚོགས་འདྲ་རྒྱས་སེལ་ཆོང་བལྟམས་འཁོར་
 འཕར་ཆོད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་ཡང་དང་པོར་སླེབས་པ།

“ད་ཆ་སྤྱི་ཤིང་དུ་ཆེད་ཉལ་ཐེབ་སྟེལ་ས་……
 རྟོགས་བརྟགས་པ་དང་ས་རྟོགས་གཅིག་ནས་སྤྱི་
 སྟེལ་ཀྱང་མི་མང་པོར་སྤྱི་ལྷོ་ཡོད་པ་ས་ཁྱོད་མིས་
 ད་ཁོག་ནས་དངོས་སྟོན་ཉལ་ཤིང་དུ་ཕྱིན་ཡོད་”ཅེས་
 མངའ་པོས་ས་ཁྱལ་སྤྱི་ཤིང་རྒྱུད་ཆེད་ཉལ་ཤིང་
 གཤེད་ཀྱི་ཐེབ་སྟེལ་ས་རྟོགས་ཀྱི་འགན་འཁུར་བ་
 ཁྱང་ཅི་འདོད་གིས་དོ་སྤྱོད་བྱས་པ་ཤིང།
 དལ་ཚུགས་དུ། རང་སྤྱོད་སྤོངས་ཏང་ལུང་
 དང་མིན་གཞུང་གིས་ནང་མཁོ་ཕྱོད་ཆེར་གཏོང་བ་
 དང་འཛད་སྤྱོད་ལ་སྟེལ་འདྲིང་གཏོང་བའི་ལས་

དེ་ནི་ལ་ཚད་མཐོང་མཐོང་ཆེན་བྱས་ཏེ་འཛད་སྤྱོད་
 ལ་སྒྲུལ་འདྲེད་དང་དཔུང་ལ་འཛོར་པན་འདྲེགས་་་་
 ལྷ་ལྷ་དཔེལ་མཐའ་འཁྱོད་ས་ཀྱིས་འཛད་སྤྱོད་ཀྱི་
 མི་འདྲ་དེ་པེལ་ལྷ་གསུམ་འཕེལ་བར་བྱས་ནས་་་་
 འཛད་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲུལ་ཚད་མཐོར་གཏོང་དང་མེས་་་་་་
 སྤོར་ལ་སྒྲུལ་འདྲེད་བཏང་བ་མེད། དུས་ཚིར་དང་
 བོ་ནས་གསུམ་པེལ་བར། རང་སྤྱོད་ས་ཀྱི་སྤྱོ་ཚོགས་
 འཛད་སྤྱོད་ས་མེས་ཚོར་གི་བསྐྱེལ་མཐོར་སྤོར་དུང་
 ལྷ་671.06ཟིན་པ་དེ་དུས་མཚུངས་ལས་6.2%
 འཕར་བ་དང་། ལྷ་ཡོངས་ལས་བཟུ་ཆེད་གྲངས་
 2.9ཡིས་མཐོར་ཡོད་པ་དང་འཕྲོད་ལས་བཟུ་ཆེད་
 གྲངས་2.4ཡིས་འཕར་མཐོགས་པ་ཡོད་པས།
 འཕར་ཚད་ལྷ་ཡོངས་ཀྱི་ཨང་དང་པོར་སྒྲེབས་་་་་་
 ཡོད།

(བཀའ་རྒྱུ་མཐུན་པ་འགྲེལ་བཞེགས་)